

Molenstichting Noord-Brabant

Verslag van de Molenontmoetingsavond

Datum: 19 juni 2019.

Aanwezig: bestuur Molenstichting Noord-Brabant, ± 45 genodigden.

Locatie: Giessens Fort, Giessen.

1. Opening/mededelingen

Voorzitter Fons Naterop is helaas verhinderd maar wordt vervangen door vice-voorzitter Jan Pommer. Hij heet alle aanwezigen van harte welkom. Hij geeft aan, dat de Molenstichting jaarlijks een ontmoetingsavond organiseert. Het contact met de gemeenten, de provincie en organisaties als De Hollandsche Molen is heel belangrijk voor alle moleneigenaren en molenaars, juist in het belang van de molens. Hij is daarom verheugd wethouder van Cultuur van de nieuwe gemeente Altena, mevrouw Paula Jorritsma, welkom te mogen heten. Zij zal een openingswoordje spreken.

2. Welkomstwoord wethouder mevrouw Paula Jorritsma

Mevrouw Jorritsma heet alle aanwezigen welkom. Zij is sinds 1 januari 2019 wethouder van de toen nieuw gevormde gemeente Altena. Voor alle molens is er Molenstichting Noord-Brabant en voor de eigen molens is er Molenstichting Land van Heusden en Altena. De gemeente vindt de molens heel belangrijk.

Opvallend vindt zij de bevoegenheid van alle molenaars. Vorig jaar zijn de molenaars in het zonnetje gezet in het project Windkracht. Er is een sterke verbondenheid met de Hollandse Waterlinie, de molens hier maken daar onderdeel van uit. Daarom is het van belang de molens te binden aan andere cultuurhistorisch belangrijke elementen. Zij wenst de aanwezigen een fijne bijeenkomst.

3. Presentatie De negen molens in het land van Heusden en Altena door Rob Dielissen

Secretaris van de Molenstichting Land van Heusden en Altena Rob Dielissen geeft aan, dat in hun gebied 9 historische molens zijn, 6 windwatermolens en 3 windkorenmolens. Hij geeft een toelichting op het gebied. Dat is in feite een groot eiland, dat bestaat uit 21 kernen. Hij geeft een historische uiteenzetting.

De watermolens dienden voor het waterbeheer achter de aangelegde dijk, waarvóór later een 2^e en 3^e dijk zijn aangelegd en het gebied zo werd ingepolderd. Een flink deel van Altena is buitendijks gelegen. Ooit waren er hier 39 watermolens en 10 korenmolens.

De molens staan vaak afgelegen, er is dan ook geen molen, die bewoond wordt. Er zijn zelfs 4 molens zonder aansluiting op de nutsvoorzieningen.

Tussen 2005 en 2015 zijn grote renovaties uitgevoerd.

Financieel heeft de stichting het moeilijk. Er zijn 15 vrijwillige molenaars en uiteraard zijn ook de bestuursleden vrijwilliger.

In 2018 is het project Windkracht uitgevoerd om de mensen bij de molens te betrekken.

De voorzitter bedankt hem voor zijn bevoegen verhaal.

4. Presentatie Watermolenbiotoopproject door Gerard Sturkenboom

De voorzitter geeft aan, dat de Molenstichting Noord-Brabant zich eerst intensief met de molen zelf heeft bezig gehouden. Er is veel geld gekomen voor een groot aantal restauraties. Maar ook belangrijk is de directe omgeving van de molen, de molenbiotoop. Daarom heeft

de Molenstichting twee projecten opgepakt, het watermolenbiotoopproject en het windmolenbiotoopproject, die hier beide worden gepresenteerd.

Met betrekking tot de molenbiotoop wijst hij op het door de gemeenten opstellen van een omgevingsvisie en een omgevingsplan in het kader van de op 1 januari 2021 in werking tredende Omgevingswet. In die visie en zeker het plan zou de molenbiotoop opgenomen en dus geregeld moeten worden. Hij roept allen op in de eigen gemeente de plannen van de gemeente in de gaten te houden en zich al te melden in de beginfase van die plannen om mee te praten en in de gaten te houden dat met de biotoop rekening wordt gehouden.

Gerard Sturkenboom licht het watermolenbiotoop-project toe.

Het gaat hier om molens, die gedreven worden door water. Ook watermolens hebben een biotoop. Hij is enthousiast gemaakt voor dit project door Riet Meijer en Ernst Thoolen. Ooit stonden er 83 watermolens in Brabant, er zijn er nog maar 10 van over.

Noord-Brabant kent een zevental stroomgebieden van riviertjes met een klein verval.

Daarom zijn er alleen onderslagmolens. Bovenslag zou efficiënter werken, omdat dan het gewicht van het water ook meewerkt.

De watermolenbiotoop kan heel uitgebreid zijn, daarom spreken we van het watermolenlandschap.

Bedoeling van de Molenstichting was om goed onderzoek te laten doen naar de watermolens en met de resultaten daarvan dan ook iets doen. Het Groene Woud heeft dit ondersteund. Met enthousiaste financiële steun van de betrokken gemeenten, de provincie, het waterschap, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en Mozaïek Dommelvallei kon het project tot uitvoering komen.

Het onderzoek leidt tot 5 watermolenpaspoorten. Verder zijn er 17 verdwenen watermolens, waarvan er 16 in beeld gebracht zijn via een quickscan.

Nu komen er concrete voorstellen voor het vervolg. Hij is nu bezig met het eindrapport.

De vijf molens worden toegelicht met hun stuwschaduwgebied (hydrologische invloedssfeer) en hun molenbiotoop.

Er is al een vervolg. Bij de Opwettense watermolen wordt een stuk beplanting teruggebracht, zoals het in de tijd van Van Gogh was. Dit zal in het najaar gebeuren. Dan wordt met het hele project ook de publiciteit gezocht.

Het resultaat vraagt wel om verdere besluitvorming en uitvoering.

Bedoeling is ook, dat deze watermolenbiotopen in de bestemmingplannen/omgevingsplannen worden opgenomen.

5. Presentatie Windmolenbiotoopproject door Gerard Sturkenboom

Evert-Jan Lameris heeft een systematiek ontwikkeld, die vorig jaar in Wouw ook is toegelicht.

Via hoogtemetingen wordt de omgeving van de molen in beeld gebracht.

Gerard heeft alle 120 molens bezocht en de molens en hun omgeving gefotografeerd.

Er zijn fondsen geworven en vervolgens is opdracht verstrekt aan De Hollandsche Molen.

De informatie van Lameris op basis van de hoogtemetingen (AHN-3) is al verwerkt.

DHM kon door ziekte plotseling geen menskracht meer inzetten, daarom zijn de volgende fasen: inventarisatie van het bestemmingsplan per molen en het formuleren van een advies op maat (nog) niet gestart.

Gerard gaat nu de inventarisatie van de bestemmingsplannen doen.

De adviezen op maat zullen wel door DHM worden opgesteld.

Gerard laat enkele voorbeelden zien.

Ook toont hij zijn recente artikel met interessante foto's in het blad De nieuwe Molenwereld.

6. Jaarverslag 2018 en financieel jaarverslag 2018

De voorzitter deelt mee, dat het jaarverslag 2018 en het financieel jaarverslag 2018 van de Molenstichting zijn uitgekomen.

Deze zullen op de website van de Molenstichting worden geplaatst.

Hierover zijn geen vragen.

7. Rondvraag

Gevraagd wordt naar de kaartjes van de molenbiotoop met de hoogtemetingen. Deze zijn nog niet openbaar. Dat zal in het najaar het geval zijn.

De voorzitter deelt mee, dat, zoals bekend, de Molenstichting de Brabantse Molenprijs in het leven heeft geroepen. Deze zal dit jaar voor het eerst worden uitgereikt. Dat zal gebeuren op zondag 15 september a.s.

De voorzitter bedankt allen voor hun komst en Bastiaan Snoek voor de organisatie van deze geslaagde bijeenkomst in Giessens Fort en wenst iedereen wel thuis.

Boekel, 24 juni 2019.

A.v.d.V.